

Ellinor Carlsson

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Mark- och miljödomstolen
Nacka tingsrätt

Remissvar – Ansökan om tillstånd för vattenverksamhet vid byggnation av planskild korsning mellan Roslagsbanan och Portvägen, Danderyds kommun

Ärende

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått en remiss från mark- och miljödomstolen gällande vattenverksamhet inom fastigheterna Enebyberg 1:90 och Enebyberg 1:91. AB Storstockholms lokaltrafik, SL, ansöker om tillstånd för tillfällig bortledning av grundvatten under byggtiden samt permanent bortledning av grundvatten under drifttiden för en ny vägport under Roslagsbanan vid Enebybergs station. Ansökan avser även tillfällig infiltration som skyddsåtgärd under byggskedet.

Järnvägsbron byggs i ett schakt bredvid de befintliga spåren som sedan lanseras in under roslagsbanan. För att kunna genomföra arbetet i torrhet behöver grundvattenytan tillfälligt sänkas. Länshållningsvatten från schakten kommer efter rening och fördröjning att ledas till antingen infiltration i närheten av verksamheten eller till dagvattennätet och vidare till recipienten Stora Värtan.

Vid miljötekniska markundersökningar inom området har det ställvis konstateras förhöjda föroreningshalter i marken.

Under tiden för anläggningsarbetet kan buller och vibrationer uppstå till följd av bland annat spontning, bergborring, sprängning och transporter till och från etableringsområdet.

För att underlätta tillsynen förordar miljö- och hälsoskyddsnämnden att ett kontrollprogram för den miljöfarliga verksamheten (byggandet och utsläppandet av länshållningsvatten) tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten och senast sex veckor innan den miljöfarliga verksamheten påbörjas inges till tillsynsmyndigheten.

En skötselplan för dagvattenanläggningen och utjämningsmagasinet bör tas fram i anslutning till att anläggningen tas i drift.

Ellinor Carlsson

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna kontorets tjänsteutlåtande, daterat 2019-09-10 med dnr MHN 2019-708, och överlämnar det till mark- och miljödomstolen som svar på remissen.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått en remiss från mark- och miljödomstolen gällande vattenverksamhet vid byggnation av planskild korsning mellan Roslagsbanan och Portvägen intill Enebybergs hållplats, Danderyds kommun. Svar önskas senast 5 september 2019. Nämnden har fått anstånd med svar till den 26 september 2019.

Tidigare samråd och dialog

AB Storstockholms lokaltrafik, SL, har i enlighet med 6 kap. miljöbalken genomfört ett undersökningssamråd inför ansökan om tillstånd. Miljö- och stadsbyggnadskontoret yttrade sig över samrådsunderlaget genom ett kommungemensamt svar (Kommunstyrelsen, 2018-05-28, § 53, dnr 2018/0199).

Under projektets gång har miljö- och stadsbyggnadskontoret haft flera möten och samtal med SL både enskilt, gällande förorenad mark, och tillsammans med tekniska kontoret och va-representanter från Täby kommun, gällande utsläpp av länshållningsvatten.

Ansökan om vattenverksamhet

SL har hos mark- och miljödomstolen ansökt om tillstånd enligt miljöbalken för bortledning av grundvatten samt tillfällig infiltration inom fastigheterna Enebyberg 1:90 och Enebyberg 1:91. Ansökan avser tillfällig bortledning av grundvatten under byggtiden samt permanent bortledning av grundvatten under drifttiden för en ny vägport under Roslagsbanan. Ansökan avser även tillfällig infiltration som skyddsåtgärd under byggskedet.

Planskild korsning

SL arbetar med att förbättra kapaciteten och säkerheten på Roslagsbanan. I Enebyberg finns en olycksdrabbad plankorsning mellan Roslagsbanan och Portvägen, som SL vill ersätta med en planskild korsning. Vägporten planeras i samma läge som den befintliga järnvägsövergången norr om Enebybergs hållplats. Korsningen ligger i ett villaområde med fristående hus. Området är beläget i en smal nord-sydgående dalgång med berg i dagen på östra och västra sidan.

Den planskilda korsningen kommer att anläggas som en kombinerad vägport för motor-, cykel- och gångtrafik. Vid byggnation men även vid drift, bedöms anläggningen medföra en grundvattennivåsänkning i närområdet.

Ellinor Carlsson

Utförande

Anläggandet av den planskilda korsningen innebär schaktning, sprängning, spontning och betongarbeten. Järnvägsbron byggs i ett schakt bredvid de befintliga spåren som sedan lanseras in under roslagsbanan. Genom denna byggmetod krävs det bara en kort trafikavstängning på Roslagsbanan. Vattentäta betongtråg byggs därefter på vardera sidan av järnvägen.

Schaktområdets storlek är ca 600 m² och schaktningen kommer att generera ca 7300 m³ jord och ca 450 m³ berg. Förväntat schaktdjup i läget för porten är ca 4,8 meter. En djupare schakt planeras mot Västra Banvägen för att ge plats åt lanseringsgropen. För att kunna genomföra arbetet i torrhet behöver grundvattenytan tillfälligt sänkas till som mest 2,6 meter under dagens medelnivå inom sponten.

Betongträgen kommer att ha dräneringsledningar på utsidan med en dränerande nivå på + 20,8. Dräneringen och de täta väggarna på betongträdet möjliggör att grundvattennivån i driftskedet återgår till +20,8, vilket är i nivå med årligen återkommande lägsta nivå. Permanent bortledning av grundvatten kommer därmed endast att ske under delar av året.

Byggstart planeras till andra halvan av 2020 och byggtiden är ca 1,5 år. Schakt och anläggningsarbete beräknas ta 12 månader. Lansering av bron beräknas ta 3-4 veckor. I sin helhet beräknas den planskilda korsningen vara klar under 2022.

Miljöpåverkan

Länsstyrelsen bedömer att den ansökta verksamheten inte är av en sådan utformning eller omfattning att det bidrar till en betydande miljöpåverkan. En liten miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som belyser verksamhetens miljöpåverkan har tagits fram. Utöver MKBn finns även teknisk beskrivning, PM geoteknisk, PM hydrogeologisk utredning, miljöplan samt en samrådsredogörelse som underlag för ansökan.

Grundvattenförekomst

Området för den planskilda korsningen ligger inom grundvattenförekomsten Täby-Danderyd, som är fastställd av Norra Östersjöns vattendistrikt. Vattenförekomsten består av grundvatten lagrat i sprickor i urberget och täcker en stor del av Täbys kommun samt en mindre del av Danderyds kommun. Täby kommun betraktar vattenförekomsten som en nödvattentäkt och har fyra anlagda brunnar för nödvattenförsörjning. Danderyds kommun använder inte vattenförekomsten som en nödvattentäkt. Av underlaget till ansökan framgår att Täby kommun bedömer att arbetet med den planskilda korsningen inte påverkar nödvattentäkten så länge normal miljöhänsyn tillämpas.

Ellinor Carlsson

Grundvattensänkning och skyddsinfiltration

Beräknat inläckage i schakten under byggskedet är ca 1,2 l/s, vilket motsvarar ca 75 l/min. Beräknat inläckage i vägporten i driftskedet är ca 0,4 l/s, vilket motsvarar ca 22/min.

Grundvattensänkningens påverkansområde avgränsas i öst och väst av berg i dagen och bedöms i nord/sydlig riktning sträcka sig som längst ca 115 meter ut från schaktområdet.

Grundvattenströmningen, som går i syd-nordlig riktning, kan tillfälligt komma att påverkas under byggskedet. För att förhindra permanent påverkan i driftskedet föreslås att ett permeabelt lager läggs under det täta betongtråget och delar av sponten dras upp för att återskapa den hydrauliska kontakt som finns i grundvattenmagasinet.

En sänkning av grundvattenytan kan medföra att sättningar utvecklas och att grundvattenberoende konstruktioner, exempelvis ledningar och byggnader, skadas. För att undvika detta föreslås att en tät spont installeras och att tillfällig skyddsinfiltration vidtas vid behov. Omfattning och läge för infiltrationen kommer att bedömas inom ramen för ett kontrollprogram som kommer att upprättas för vattenverksamheten.

I närområdet finns flera energibrunnar. Energibrunnar kan påverkas av grundvattensänkning på så vis att energiuttaget reduceras. Grundvattensänkningen i förhållande till energibrunnars djup är dock minimal. Som försiktighetsåtgärd föreslås att tätning sker mot bergytan vid bergschakt på västra sidan av lanseringsgropen.

Några grundvattenberoende naturvärden bedöms inte finnas inom påverkansområdet.

Länshållningsvatten

Länshållningsvatten från schakten, det vill säga inläckande grundvatten, tillrinnande dagvattnen, nederbörd och vatten från sprängning kommer att omhändertas. Vattenkvaliteten kommer att kontrolleras och reningsåtgärder vidtas vid behov. I anslutning till pumpgropen planeras ett utjämningsmagasin för jämnare avledning av länshållningsvatten. Vattnet kommer sedan ledas antingen till infiltration i närheten av verksamheten eller till dagvattennätet. Dagvattenledningen mynnar ut i recipienten Stora Värtan i Täby kommun. Hur länshållningsvattnet renas och omhändertas på bästa sätt kommer att utredas vidare i samarbete med miljö- och stadsbyggnadskontoret och fastslås i ett kontrollprogram.

Buller och vibrationer

Under tiden för anläggningsarbetet kan buller och vibrationer uppstå till följd

Ellinor Carlsson

av bland annat transporter till och från etableringsområdet, spontning bergbörning och sprängning. Trafikförvaltningen har tagit fram riktlinjer för buller och vibrationer som inarbetats i en miljöplan för Roslagsbanans utbyggnad. Av miljöplanen framgår att Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15) ska följas under byggskedet. Störande arbeten ska undvikas nattetid och så långt som möjligt på helger. Berörda ska informeras om kommande störande arbeten.

Masshantering och förorenad mark

Miljötekniska markundersökningar har genomförts vid flera olika tillfällen, med syfte att identifiera eventuella föroreningar i området. Undersökningarna har omfattat provtagning av jord, grundvatten och asfalt. Ställvis har förhöjda halter av PAH och aromater påträffats.

Sulfidjord har även påträffats på östra sidan om järnvägen och under fortsatt projektering kommer ytterligare provtagning utföras för att utreda sulfidlerans utbredning.

Resultaten från undersökningarna kommer att ligga till grund för hur masshantering och eventuell efterbehandling kommer att ske.

Av miljöplanen framgår att en masshanteringsplan kommer att tas fram. Återanvändning av massor inom projektet kommer att ske i samråd med miljö- och stadsbyggnadskontoret och schaktning i förorenad mark kommer att föregås av en anmälan.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets yttrande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppskattar den goda kommunikation som hittills varit i projektet och välkomnar fortsatt dialog med sökande gällande den miljöfarliga verksamheten och dess påverkan på hälsa och miljö under byggtiden.

För att underlätta tillsynen förordar miljö- och hälsoskyddsnämnden att ett kontrollprogram för den miljöfarliga verksamheten (byggandet och utsläppandet av länshållningsvatten) tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten och senast sex veckor innan den miljöfarliga verksamheten påbörjas inges till tillsynsmyndigheten.

En skötselplan för dagvattenanläggningen och utjämningsmagasinet bör tas fram i anslutning till att anläggningen tas i drift.

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektör

Ellinor Carlsson
Miljö- och hälsoskyddsinspektör



Ellinor Carlsson

Underlag:

- Ansökan om tillstånd för vattenverksamhet, 2019-08-08
- Teknisk beskrivning, inkl. bilagor, 2019-08-08
- Miljökonsekvensbeskrivning, 2019-08-08
- Samrådsredogörelse, 2019-08-08
- Beslut om betydande miljöpåverkan, 2019-08-08
- Sakägarförteckning, 2019-08-08
- PM hydrogeologisk utredning, inkl. bilagor, 2019-08-08
- PM Geoteknik - sättningsberäkningar, 2019-08-08
- Miljöplan, 2019-08-08

Expedieras via e-post: Till mark- och miljödomstolen
(beslut inkl tjänsteutlåtande)